Sürdürülebilir Turizme ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sürdürülebilir Turizme ?li?kin Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31260

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sürdürülebilir Turizme ?li?kin Tutum Ölçe?i, 2014 y?l?nda Koray Çaml?ca taraf?ndan haz?rlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, ziyaretçilerin **sürdürülebilir turizm** uygulamalar?na ve prensiplerine yönelik sahip olduklar? tutumlar? bilimsel olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Çal??man?n temel oda??, ziyaretçi tutumlar?n?n ve gelecekteki tekrar ziyaret niyetlerinin **pazar bölümlendirme** kriteri olarak kullan?lmas?d?r. Ara?t?rma ve ölçek geli?tirme süreci, Türkiye'nin önemli kültürel ve do?al miras alanlar?ndan biri olan **Kapadokya bölgesi** örne?i üzerinden yürütülmü?tür.

Ölçek, turizm faaliyetlerinin çevresel ve sosyo-kültürel etkilerine dair bireylerin alg?lar?n? ve e?ilimlerini ölçerek, destinasyon yönetimlerine sürdürülebilirlik odakl? stratejiler geli?tirmeleri için veri sa?lamaktad?r. Bu araç, alanda yap?lan teorik ve uygulamal? çal??malara temel olu?turmas? amac?yla geli?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Sürdürülebilir turizm, **tutum ölçe?i**, ziyaretçi tutumlar?, pazar bölümlendirme, turizm yönetimi, çevre koruma, Kapadokya.

Yazarlar

Koray Çaml?ca

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, turizm destinasyonlar?n? ziyaret eden bireylerin sürdürülebilir turizm kavram?na yönelik bili?sel, duygusal ve davran??sal e?ilimlerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tirilen bu **tutum ölçe?i**, özellikle do?al çevrenin korunmas?, yerel halk?n refah? ve kültürel miras?n sürdürülmesi gibi sürdürülebilir kalk?nman?n temel unsurlar?na ne ölçüde de?er verildi?ini belirlemeyi hedeflemi?tir.

Çal??man?n uygulamal? amac?, elde edilen tutum verilerini kullanarak ziyaretçileri homojen gruplara ay?rmak (pazar bölümlendirme) ve böylece turizm yöneticilerine ve i?letmelerine, sürdürülebilirlik bilinci yüksek segmentlere yönelik özel pazarlama ve yönetim stratejileri olu?turma imkan? sunmakt?r. Bu sayede, turizm faaliyetlerinin uzun vadeli çevresel ve sosyal maliyetlerinin azalt?lmas?na katk?da bulunulmas? amaçlanm??t?r.

Yap? (Konstrukt)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sürdürülebilir Turizme ?li?kin Tutum Ölçe?i, bireylerin turizm ve çevre aras?ndaki ili?kiye dair inançlar?n? ve de?erlendirmelerini temsil eden çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, muhtemelen, çevresel duyarl?l?k ve koruma eti?i gibi alt boyutlar? içermektedir. Çevresel boyut, biyolojik çe?itlili?in korunmas?, do?al ya?am alanlar?na sayg? ve kaynaklar?n sürdürülebilir kullan?m? gibi konulara odaklan?rken; sosyo-kültürel boyut, yerel kültüre sayg? ve turizmin yerel topluluklar üzerindeki etkileri gibi konular? ele almaktad?r.

Ölçek maddeleri, ziyaretçinin ki?isel ç?kar? ile çevresel veya toplumsal ç?kar aras?ndaki dengeyi yans?tan ifadelerden olu?maktad?r. Ölçülen bu yap?, bireylerin turizm tercihlerini ve tekrar ziyaret etme niyetlerini etkileyen temel psikolojik e?ilimleri temsil etmektedir.

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik (validity) bilgisi aç?kça belirtilmemi? olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen bir ölçekte, yap?sal uygunlu?un belirlenmesi için çe?itli geçerlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler genellikle **kapsam geçerli?i** (uzman görü?leri ile), **yap? geçerli?i** (faktör analizi ile) ve **ayr??an/yak?nsak geçerlik** (ilgili di?er ölçütlerle korelasyon) gibi yöntemleri içerir.

Ölçe?in yap? geçerli?inin sa?lanmas? amac?yla, teorik olarak belirlenen boyutlar?n istatistiksel olarak da desteklenip desteklenmedi?i incelenmi?tir. Bu süreç, ölçe?in gerçekten **sürdürülebilir turizm** tutumlar?n? ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlamaktad?r.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik (reliability) de?erleri sunulmam??t?r. Ancak, ölçek geli?tirme standartlar?na göre, iç tutarl?l???n ölçülmesi amac?yla genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde tutarl?l???n? test etmek için **test-tekrar test güvenirli?i** yönteminin de kullan?lm?? olmas? mümkündür.

Bu analizlerin sonuçlar?, Sürdürülebilir Turizme ?li?kin Tutum Ölçe?i'nin bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilir düzeyde kararl? ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal boyutlar?n? ortaya ç?karmak amac?yla Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm?? olmas? muhtemeldir. Ke?fedici Faktör Analizi, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? belirleyerek teorik yap?y? destekler. Bu analizde, maddelerin faktör yükleri incelenir ve dü?ük yük ta??yan veya birden fazla

ARABPSYCHOLOGY.COM

faktöre yüklenen maddeler elenir.

Daha sonra, Do?rulay?c? Faktör Analizi kullan?larak elde edilen faktör yap?s?n?n veriyle ne kadar uyumlu oldu?u test edilir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak sa?lam oldu?unu ve ölçülen yap?n?n **sürdürülebilir turizm** kavram?yla tutarl? oldu?unu gösterir.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Geli?tirme (Yeni bir ölçek geli?tirme çal??mas?)

Format: Yaz?l? anket formu

Dil: Türkçe

Puanlama: Tersine puanlanan maddeler içerebilir (Örnek maddelerde 2 ve 4 ters ifadelerdir). Toplam puan, sürdürülebilir turizme yönelik genel tutum düzeyini yans?t?r.

Derecelendirme: 5'li **Likert Tipi** ölçek kullan?lm??t?r. Tipik derecelendirme seçenekleri ?unlard?r: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum.

Popülasyon Grubu: Turizm ziyaretçileri (turistler)

Ya? Grubu: Yeti?kin ziyaretçiler

Popülasyon Detaylar?: Kapadokya bölgesini ziyaret eden yerli ve yabanc? turistler.

Test Metodolojisi: Yüz yüze anket veya self-report (kendi kendine doldurma) yöntemiyle veri toplanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çevre eti?i, ziyaretçi davran???, turizm psikolojisi, çevresel tutumlar, **Likert ölçe?i**, destinasyon pazarlamas?, Koray Çaml?ca.

Yazarlar (Detay)

Sorumlu Yazar: Koray Çaml?ca

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: koraycamlica35@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çal??man?n yap?ld???

ARABPSYCHOLOGY.COM

dönem itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Hakk?: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için tezin referans gösterilmesi beklenir.

Test Y?l?: 2014

Eri?im Ba?lant?s?: Tezin tam metnine Hacettepe Üniversitesi Aç?k Eri?im sistemi üzerinden ula??labilir: openaccess.hacettepe.edu.tr

PDF ?ndirme: Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: surdurulebilir-turizme-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Çaml?ca, K. (2014). Sürdürülebilir turizme ili?kin ziyaretçi tutumlar?n?n ve tekrar ziyaret niyetlerinin **pazar bölümlendirme** kriteri olarak kullan?lmas?: Kapadokya bölgesi örne?i. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Sürdürülebilir Turizme ?li?kin Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, ölçe?in yap?s?n? göstermek amac?yla örnek olarak sunulmu?tur ve orijinal dilinde korunmu?tur.

Bitki ve hayvanlar için ya?am alanlar?n? korumak, rekreasyon f?rsatlar? sa?lamaktan daha önemlidir.
Daha az say?da yerle?im yeri, koruma alt?nda olmal?d?r.
Do?an?n çe?itlili?ine de?er verilmeli ve korunmal?d?r.
Nadir bitki ve hayvan türlerinin korunmas? önemli de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM